

Kruiden en bloemen voor natuurlijke plaagbestrijding

Natuurstroken kunnen een positieve bijdrage leveren aan biologische plaagbestrijding door het aantrekken van de natuurlijke vijanden van plaaginsecten. Kruiden en bloemen vormen door het aanbod van nectar en beschutting een goed microklimaat voor natuurlijke bestrijders. Als de gewassen van het land zijn, biedt de rand bovendien plek om te overwinteren. Door de aanwezigheid van insecten worden ook akkervogels aangetrokken.

Meerjarig kruidenmengsel

Studenten van de HAS Den Bosch hebben voor het project Vruchtbare Kringloop Zuid-Holland een zo functioneel mogelijk mengsel samengesteld. Vanuit het oogpunt van functionaliteit hebben zij gekozen voor een meerjarig mengsel. Deze mengsels bloeien eerder en werken daarom vroeger in het jaar dan eenjarige mengsels.

Meerjarig kruidenmengsel

Bij de samenstelling van het mengsel hebben de studenten geselecteerd op:

- Winterharde en meerjarige soorten
- Een aantal eenjarige soorten voor resultaat in jaar 1, zodat er voldoende bloemen bloeien voor de natuurlijke bestrijders
- Snel bodembedekkende soorten tegen onkruiddruk
- Lange bloeitijd (combinatie van vroege en late soorten)
- Makkelijk bereikbare nectar voor de natuurlijke bestrijders
- Planten die geen plaaginsecten aantrekken (dus geen waardplanten)

In onderstaande tabel zie je de samenstelling van het mengsel, het zaadpercentage, een indicatie van welke natuurlijke vijanden de planten aantrekken en aan welke plaagbeheersing ze bijdragen.

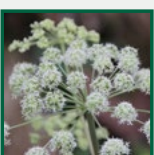

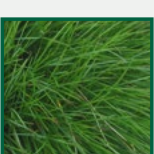

		Omschrijving	Zaadpercentage	Natuurlijke vijand	Beheersing plaag
▶ <i>Glebionis segetum</i> Nederlandse naam: Gele Ganzenbloem		Ganzenbloem is een eenjarige plant en behoort tot de composietenfamilie. Deze plant bloeit van juni tot en met september.	7%	Zweefvliegen Groene gaasvlieg Roofwantsen	Bladluis Trips
▶ <i>Centaurea cyanus</i> Nederlandse naam: Korenbloem		De korenbloem is een eenjarige plant en behoort tot de composietenfamilie. De Korenbloem bloeit van juni tot en met augustus. Wanneer inheemse zaden worden gezaaid, kunnen de planten in mei al in bloei komen.	19%	Zweefvliegen Sluipwespen Groene gaasvlieg	Bladluis
▶ <i>Trifolium Repens</i> Nederlandse naam: Witte klaver		Witte klaver behoort tot de vlinderbloemenfamilie. Klaver heeft een positief effect op de bodemstructuur en het nectar is bereikbaar voor bijen.	3%	Loopkevers	Bladluis Slakken Rupsen
▶ <i>Trifolium pratense</i> Nederlandse naam: Rode klaver		Rode klaver behoort tot de vlinderbloemenfamilie. Klaver heeft een positief effect op de bodemstructuur en het nectar is bereikbaar voor bijen.	11%	Loopkevers	Bladluis Slakken Rupsen

Mede mogelijk gemaakt door:

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

Meerjarig kruidenmengsel

		Omschrijving	Zaad- percentage	Natuurlijke vijand	Beheersing plaag
▶	<p><i>Lotus</i> <i>Corniculatus</i> <i>var. corniculatus</i> Nederlandse naam: Rolklaver</p> 	Rolklaver behoort tot de vlinderbloemenfamilie en bloeit van mei tot en met augustus.	6%	Loopkevers	Bladluis Slakken Rupsen
▶	<p><i>Foeniculum</i> <i>vulgare</i> Nederlandse naam: Venkel</p> 	Venkel behoort tot de schermbloemenfamilie. De nectar is goed toegankelijk voor de natuurlijke bestrijders. Venkel bloeit van juli tot en met september.	21%	Sluipwespen Zweefvliegen Groene gaasvlieg Roofwantsen	Bladluis Trips
▶	<p><i>Achillea</i> <i>millefolium</i> Nederlandse naam: Duizenblad</p> 	Duizenblad behoort tot de composietenfamilie en bloeit van juni tot en met augustus. De nectar is goed toegankelijk.	1%	Zweefvliegen Roofwantsen	Bladluis Trips
▶	<p><i>Leucanthemum</i> <i>vulgare</i> Nederlandse naam: Gewone margriet</p> 	Margriet behoort tot de composietenfamilie. Deze plant bloeit van juni tot en met juli.	2%	Zweefvliegen Roofwantsen	Bladluis Trips
▶	<p><i>Anthemis</i> <i>tinctoria</i> Nederlandse naam: Gele kamille</p> 	Gele kamille behoort tot de composietenfamilie en bloeit van juni tot en met augustus.	6%	Zweefvliegen Loopkever Roofwantsen	Bladluis Slakken Rupsen Trips
▶	<p><i>Angelica</i> <i>Sylvestris</i> Nederlandse naam: Gewone Engelwortel</p> 	Engelwortel behoort tot de schermbloemenfamilie. Deze plant bloeit van juni tot en met juli.	4%	Sluipwespen Zweefvliegen Groene gaasvlieg Roofwantsen	Bladluis Trips
▶	<p><i>Ranunculus</i> <i>acris</i> Nederlandse naam: Scherpe boterbloem</p> 	Scherpe boterbloem behoort tot de ranonkelfamilie. Deze plant bloeit vroeg in het jaar van mei tot en met september.	2%	Sluipwespen Zweefvliegen Groene gaasvlieg Roofwantsen	Bladluis Trips
▶	<p><i>Daucus</i> <i>carota</i> Nederlandse naam: Wilde peen</p> 	Wilde peen behoort tot de schermbloemenfamilie. Deze plant bloeit van juni tot en met september.	8%	Sluipwespen Zweefvliegen Groene gaasvlieg Roofwantsen	Bladluis Trips
▶	<p><i>Tanacetum</i> <i>vulgare</i> Nederlandse naam: Boerenwormkruid</p> 	Boerenwormkruid behoort tot de composietenfamilie. Deze plant bloeit van juli tot en met september.	4%	Zweefvliegen Groene gaasvlieg	Bladluis
▶	<p><i>Festuca</i> <i>rubra</i> Nederlandse naam: Roodzwenkgras</p> 	Roodzwenkgras is een traag groeiend gras. Hierdoor wordt de bodem bedekt.	1%	Loopkevers	Bladluis Slakken Rupsen
▶	<p><i>Agrostis</i> <i>tenuis</i> Nederlandse naam: Struisgras</p> 	Struisgras is een traag groeiend gras en bedekt de bodem.	4%	Loopkevers	Bladluis Slakken Rupsen

Eenjarig bloemenmengsel

Hoewel ze minder vroeg bloeien, zijn ook eenjarige mengsels functioneel voor biologische plaagbestrijding. Ze zijn aantrekkelijk voor natuurlijke vijanden en akkervogels. Bovendien zijn ze erg mooi om te zien.

Wie bloemen wil zaaien speciaal voor recreanten en omwonenden, kan dus ook voor een eenjarig mengsel kiezen, bijvoorbeeld langs fietspaden. In het onderstaande mengsel is bewust gekozen voor planten die zowel in de zomer als in de nazomer bloeien, zodat er voor een lange periode bloemen te zien zijn.

		Omschrijving	Zaad-percentage	Natuurlijke vijand	Beheersing plaag
▶ <i>Triticum aestivum</i> Nederlandse naam: Zomertarwe		Zomertarwe behoort tot de grassenfamilie. Deze plant zorgt ervoor dat akkervogels worden aangetrokken. De zaden dienen als voedsel.	34,4%	-	-
▶ <i>Gypsophila elegans</i> Nederlandse naam: Eenjarig gipskruid		Gipskruid behoort tot de anjerfamilie. De nectar zit ondiep en is goed toegankelijk. Gipskruid bloeit van juni tot en met augustus.	0,1%	Groene gaasvlieg Zweefvliegen	Bladluis
▶ <i>Calendula officinalis</i> Nederlandse naam: Goudsbloem		De goudsbloem behoort tot de composietenfamilie. De nectar is niet toegankelijk voor natuurlijke vijanden. Goudsbloem bloeit van juni tot en met september.	14,7%	Roofwantsen	Trips
▶ <i>Lychnis</i> Nederlandse naam: Koekoeksbloem		De koekoeksbloem behoort tot de anjerfamilie en bloeit van mei tot en met augustus. Deze plant is zeer decoratief.	5%	-	-
▶ <i>Cosmos bipinnatus</i> Nederlandse naam: Cosmea		Cosmea behoort tot de composietenfamilie. Deze plant bloeit laat in het jaar en is belangrijk voor de aanblik in de nazomer. De bloeitijd is van juli tot oktober.	0,2%	Zweefvliegen	Bladluis
▶ <i>Fagopyrum esculentum</i> Nederlandse naam: Boekweit		Boekweit behoort tot de duizendknoopfamilie en stimuleert akkervogels. Daarnaast bevat deze plant veel nectar en bloeit al na zes weken.	11,7%	Sluipwespen Zweefvliegen Roofwantsen	Bladluis Trips
▶ <i>Centaurea cyanus</i> Nederlandse naam: Korenbloem		De Korenbloem behoort tot de composietenfamilie en bloeit van juni tot en met augustus. Wanneer inheemse zaden worden gezaaid, kan de plant in mei al in bloei komen.	26,4%	Zweefvliegen Sluipwespen Groene gaasvlieg	Bladluis
▶ <i>Anthemis tinctoria</i> Nederlandse naam: Gele kamille		Gele kamille behoort tot de composietenfamilie en trekt natuurlijke vijanden aan doordat de nectar niet diep zit, deze plant bloeit van juni tot en met augustus.	6,7%	Zweefvliegen Loopkever Roofwantsen	Bladluis Trips
▶ <i>Glebionis segetum</i> Nederlandse naam: Gele Ganzenbloem		Ganzenbloem behoort tot de composietenfamilie en bloeit van juni tot en met september.	0,7%	Zweefvliegen Groene gaasvlieg Roofwantsen	Bladluis Trips

Colofon

Opdrachtgever LTO Noord

Tamar de Jager, *projectleider*
Vruchtbare Kringloop Zuid-Holland

Ondernemers

Remco Wesdorp
Huibert Groeneveld
Martijn Groenendijk

Begeleiders HAS

Hielke van der Meulen
Rob Kerkmeester

Studenten

Lieke Verhoeven
Laura de Lange
Arjen Pals
Naomi Hofs